

INTERNATIONELLA KONGRESSER

Kom till Sverige!

Utanför Lund håller ett enormt forskningskluster på att ta form, och i kölvattnet växer kongresshallarna fram sakta men säkert. Sverige har god potential att locka hit fler stora kongresser och konferenser, men vem tar ansvar på nationell nivå?

TEXT CHRISTIAN VON ESSEN

KONGRESSMARKNADEN är glödhet, med stora kapitalflöden och högtintressanta målgrupper som reser runt jorden i jakt på forskningsframsteg, kompetensutveckling och nätverk. I Sverige ligger man hyfsat bra till i den globala konkurrensen – under 2017 anordnades 255 internationella kongresser i Sverige med totalt 60 000 deltagare. Dessa bidrog med ett turistekonomiskt värde av 984 miljoner kronor, och placerade Sverige på plats 15 i världsrankingen.

Utanför Lund kokar det i forskningsgrytan. Sedan 2016 står den nya synkrotronljusanläggningen MAX IV i princip klar, och kommer inom kort att kunna ta emot 2 000 gästforskare varje år.

Ett stenkast bort etableras sedan 2014 den omtalade materialforskningsanläggningen ESS, European Spallation Source, ett mångmiljardbygge med utgångspunkt i världens mest kraftfulla neutronkälla. Redan i dag arbetar 450 personer vid ESS, men forskarprogrammen kommer i gång först kring 2023. Då räknar man med att kunna välkomna 3 000 gästforskare varje år som vill använda faciliteterna för nya vetenskapliga genombrott.

SVERIGE OCH DANMARK står som värdländer för ESS, som redan anordnat världens största acceleratorkonferens. Den gången blev det i Köpenhamn, men ESS presschef Julia Öberg ser förstås fram emot att kunna välkomna stora kongresser ännu närmare själva kärnan.

– Det är uppenbart att antalet kongresser och konferenser kommer att öka relaterat till vår forskningsverksamhet här, säger hon. Vi flyttade in i tillfälliga kontorsmoduler på ESS-området som

Julia Öberg, presschef ESS.

Boel Starbrant, Lund Convention Bureau.

saknar riktigt stora konferenssalar. Så när vi nyligen tog emot ett par hundra deltagare för en av våra större årliga konferenser var vi på AF Borgen i Lund för att få plats.

Man behöver inte begripa sig på avancerad forskning för att förstå att det håller på att skapas ett behov som kommer att öka med tiden. Inne i Lund pågår därför för fullt planer på att etablera en större kongressanläggning intill Lunds centralstation, på tomten där tingsrätten låg tidigare. Boel Starbrant på Lund Convention Bureau är hoppfull.

– Vi har en genomförandeplan som är godkänd och en projektgrupp som tittar vidare. Nu måste vi få med oss universitetet som är den stora spelaren. Beslutsunderlag till fortsättning av projektet presenteras för kommunstyrelsen under hösten 2018.

Boel Starbrant och hennes kollegor har jobbat sedan 2012 med att få fler kongressfaciliteter i Lund, en fråga som aktualiseras alltmer ju närmare man kommer öppningen av ESS.

– Vi får in fler och fler möten, men har ont om lokaler. Ofta hamnar de i Malmö i stället, och även Helsingborg bygger för fullt. Men forskarna kring Lund vill gärna ha mötesfaciliteterna så nära forskningen som möjligt. Vi saknar lokaler som kan ta 1 000-1 500 personer.

FOTO: ESS

Vad kan ökningen av större kongresser betyda lokalt?

– Det ger förstås många arbetstillfällen för besöksnäringen. En kongressdelegat beräknas spendera 3 500 kronor varje dygn i avgifter, på restauranger och övernattning. De flesta akademiska kongresser är två-tre dagar, så det är lätt att räkna på den ekonomiska kalkylen.

Men forskningsanläggningar av de här dimensionerna kan inte leva isolerade, utan kräver ett välutvecklat ekosystem. Science Village Scandinavia, som ägs av Lunds universitet, Lunds kommun och Region Skåne – driver nu på utvecklingen av Science Village, en forskarby mellan ESS och MAX IV, med kontor, restauranger, butiker och lägenheter för gästboende.

Peter Andersson är pr-ansvarig på Science Village. Han sätter stort hopp till att man även ska kunna bygga en ordentlig konsertsal på området som är multifunktionell där även scenshower, föreläsningar och middagsdukningar kan arrangeras.

– Det finns preliminära planer på en större sal för åtminstone 500 personer. Några hotell planeras inte i dagsläget, utan det blir främst shortstay-lägenheter för forskare som arbetar i projekt vid de stora anläggningarna. >

^
I kölvattnet av nya stora etableringar som exempelvis materialforskningsanläggningen ESS, European Spallation Source, utanför Lund kommer fler stora internationella konferenser till Sverige. Det menar ESS presschef Julia Öberg.
v

FOTO: ESS

➤ Även för Skåne som region är dessa projekt högt intressanta. Linn Möller Laketic är projektledare på Event in Skåne.

– Etableringen av ESS och MAX IV kommer från ett mötesperspektiv innebära stor potential vad gäller att attrahera såväl fler relevanta kongresser som talanger till vår region. Vi har sedan flera år bearbetat framstående personer i den akademiska världen som verkar inom dessa områden och det är ett pågående arbete.

Hon framhåller som exempel att kongressen IVC, International Vacuum Congress, med 1 500 mötesdelegerade beslutade sig för Malmö som destination för 2019 års upplaga.

– Det blev klart redan 2013 och hade sannolikt inte skett om det inte vore för byggandet av MAX IV och ESS. De infrastrukturella satsningarna som har gjorts och planeras i samband med etableringen av anläggningarna ger oss en fördel i konkurrens med andra destinationer. Utöver de turismekonomiska effekterna som möten och kongresser genererar sätter anläggningarna och dess forskningsområden Skåne på den internationella kartan, både som innovativ och framstående region och som attraktiv mötesdestination.

DET SOM SKER i Lund är ett bra exempel på hur attraktionskraft kräver såväl faciliteter som målriktad samarbetsvilja. Men låt oss lämna Skåne för en stund. Karin Mäntymäki är chef för Försäljning & Bearbetning på Visit Stockholm och har tidigare suttit som ordförande i Swedish Network of Convention Bureaus (SNCVB), en intresseförening som knyter samman 23 conventionbyråer och bistår branschen med kunskap, nätverk och statistik – bland annat i en årlig kongressrapport. Hon menar att synen på kongresser har förändrats under de senaste fem åren.

– Tidigare tittade man mest på den turistekonomiska omsättningen och tog det inte längre än så. I dag jobbar de flesta på ett helt annat sätt eftersom vi vet att kongresser har stor inverkan på forskning, vetenskap och rekryteringar. Vilka styrkor har destinationen inom dessa områden? Det är där man måste börja.

Karin Mäntymäki, Visit Stockholm.

MAN MÅSTE HELT ENKELT se mer långsiktigt PÅ KONGRESSER ÄN NYA TURISMKRONOR.

Anki Sandberg, Trollhättan Convention Bureau.

Utanför Lund utvecklas Science Village med kontor, restauranger butiker och lägenheter för gästboende.

KONGRESSMÅLGRUPPERNA SPENDERAR BRA, och för hotellen är det förstås drömläge att veta att 300 kirurger fyller bokningssystemet under fyra dagar i lågsäsong 2024. Men man bör inte stirra sig blind på destinationen, menar Karin Mäntymäki.

– Turismen är inte drivkraften. Varför ska de komma just till Stockholm? De behöver kontakt med en professor på en institution som kan skapa intresse. Syftet är att få hit kongressen för att främja vetenskapen.

Vad är nyckeln till framgång?

– Man måste framförallt hitta den där mötesvärden – till exempel en person på universitetet som tar den aktiva rollen i att få hit mötet. I Sverige har vi kanske inte riktigt samma tradition som i utlandet, att synas och ta plats i olika internationella nätverk och kommittéer. Man vill mest hålla på med sin egen forskning.

KARIN MÄNTYMÄKI FÅR medhåll av sin efterträdare på ordförandeposten i SNCVB, Anki Sandberg på Trollhättan Convention Bureau – man måste helt enkelt se mer långsiktigt

på kongresser än nya turismkronor. För Trollhättans del handlar det bland annat om att bidra till ett viktigt innovationskluster för att därmed kunna stärka platsvarumärket ytterligare.

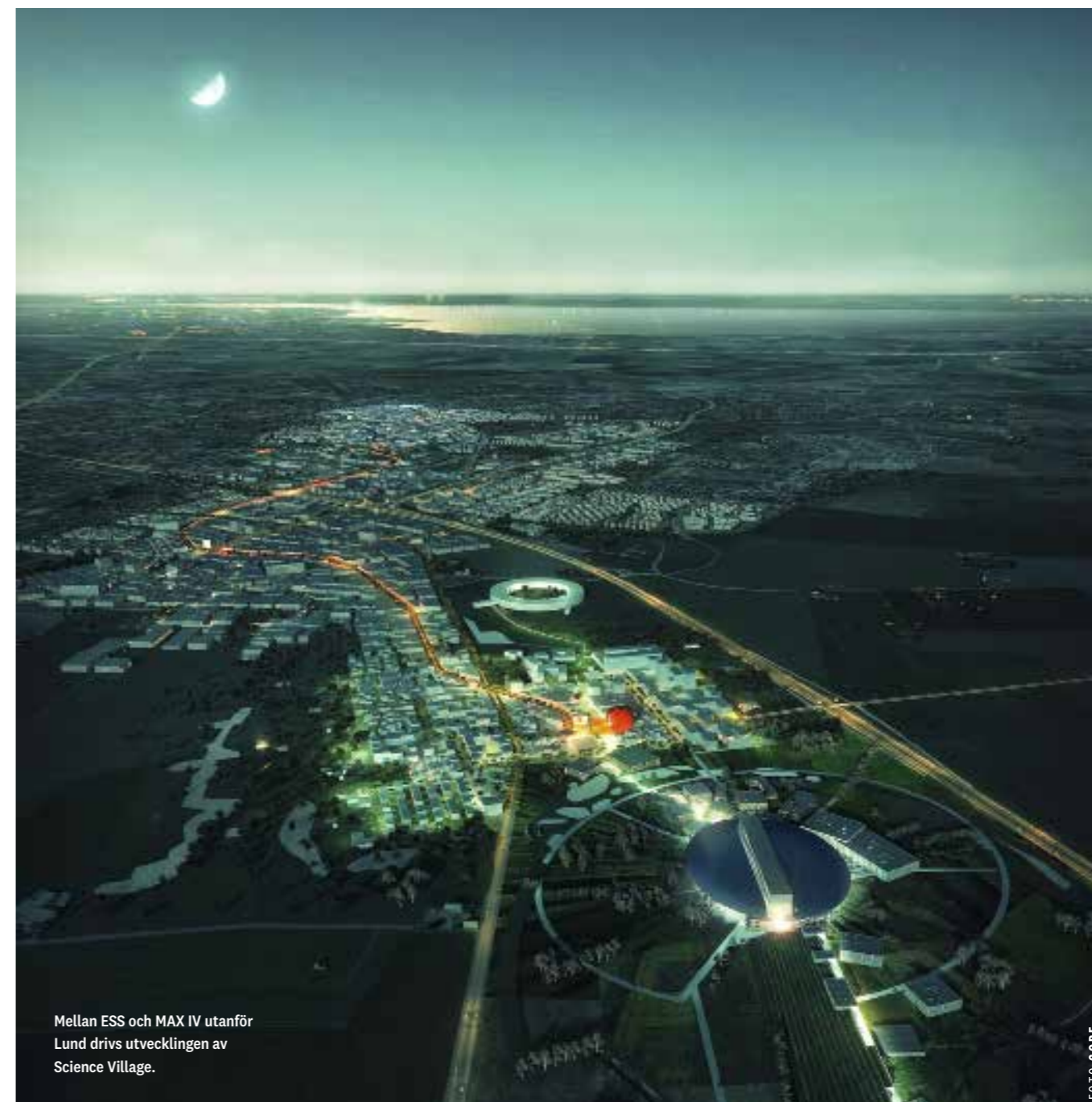
– Trollhättan har verkligen gått från industristad till high tech-stad, säger hon. Efter Saab skapades åtskilliga avknoppningar som blev nya innovativa företag, så näringslivet här mår bättre än någonsin. Inom SNCVB fokuserar vi nu på att hitta nya effekter att mäta – hur stärker kongresser befintliga verksamheter, forskningsmiljöer och rekryteringsmöjligheter? Ett möte är ju ett kunskapsutbyte, men hur tar vi den insikten vidare? De här ”andra” delarna är inte lika lätta att mäta.

FRAMFÖRALLT HAR TROLLHÄTTAN blivit en viktig hubb för flyg- och rymdforskning, med Högskolan Väst, GKN Aerospace och rymdinkubatorn på Innovatum Teknikpark i spetsen.

– Det skapar en identitet och stolthet för staden som helhet, säger Anki Sandberg. När vi byggde nya lekplatser i staden, var rymden ett självklart tema för en av dem. Vi försöker också få hit möten som kan stärka Trollhättan som platsvarumärke.

Hon lyfter rekryteringsmöjligheterna som ett område där det finns goda möjligheter ifall man blir bättre på att samarbeta och tänka långsiktigt.

– En nära samverkan mellan näringslivet, kommunen och högskola eller universitet är viktigt för att kunna arbeta bredare än att bara fokusera på hur mycket deltagarna spenderar på mötet. Vi menar att man bör gå snäppet längre, att också tänka noga kring rekryteringsperspektiv för framtiden. Då kan vi skapa betydligt större värden.

Mellan ESS och MAX IV utanför Lund drivs utvecklingen av Science Village.

FOTO COBE

Men vem samordnar kongressmöjligheterna och jobbar på nationell nivå för att stärka Sverige som platsvarumärke på den konkurrensutsatta kongressmarknaden? Vem ser de olika destinationernas styrkor som mötesplatser och talangkluster, och bidrar med stöd och kunskap i arbetet med att få hit större möten? Ingen, visar det sig.

– Jag hoppas och tror att vi kan få ett uppdrag till SNCVB att ta på oss den rollen, men då behöver det befästas på strategisk nivå, säger Anki Strandberg. Vi driver en ideell förening, och när vi ställer ut på internationella mässor som IMEX och IBTM repre-

HÅLLBARA MÖTEN

Hållbarhet har blivit en hygienfaktor för möten och kongresser, men de internationella beställarna har fortsatt en bit kvar till att bli gröna. Den globala rankingen Global Sustainability Index toppas av Sverige och på stadsnivå är Göteborg bäst i världen.

senterar vi samtidigt våra egna destinationer. Branschen behöver verkligen en nationell samordnare, någon som representerar Sverige i de här frågorna.

Samordnas kongresser på nationell nivå i andra länder?

– Ja, det är vanligare att man har det än att man inte har det. Våra grannländer Norge och Finland är några av de länder som samordnar nationellt, säger Anki Strandberg. <

FOTO ARKITEKTER